

صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان با تاکید بر معلمان مصلح ایران
مطالعه موردی: تربیت یافتگی معلم معاصر کرمانی عطا احمدی

مهلا شجاعی^۱

پذیرش: ۱۴۰۳/۷/۱۵

دریافت: ۱۴۰۳/۷/۸

چکیده

هدف پژوهش حاضر تبیین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان با تاکید بر مطالعه‌ی موردی تربیت یافتگی معلم معاصر کرمانی، عطا احمدی، انجام شده است. تحقیق حاضر از نوع هدف در زمره پژوهش‌های نظری است و رویکرد اصلی این پژوهش، رویکرد کیفی در پژوهش‌های تربیتی می‌باشد که برای انجام این تحقیق از روشی متناسب با سوال‌های پژوهشی‌مان استفاده شده است. از میان روش‌های مختلف مطرح در رویکرد کیفی از روش پژوهشی؛ روایت پژوهی، که برای به تصویر کشیدن داستان‌ها یا تجارب زیسته‌ی زندگی یک فرد مناسب است استفاده شده است و همچنین شیوه‌ی تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون و شبکه‌ی معنایی که به سه شیوه‌ی کدگذاری پایه، کدهای سازمان دهنده و کدهای فراگیر مقوله‌های به دست آمده تبیین گردیده است. ابزار گردآوری داده‌های این پژوهش؛ مشاهده‌ی عینی، مصاحبه‌ی نیمه ساختار یافته و بررسی اسناد می‌باشد. همچنین به منظور تامین اعتبار یافته‌های پژوهش، انجام تحلیل به صورت گروهی و بررسی توسط مصاحبه شونده‌گان و همچنین سه سویه سازی که از ملاک‌های اعتبار یابی پژوهش‌های کیفی می‌باشند استفاده شده است. نتایج حاصل از مصاحبه با شاگردان، دوستان و همکاران معلم مورد پژوهش و تحلیل آنها ۱۱ مقوله اصلی در ارتباط با چیستی تربیت یافتگی ایشان و ۲ مقوله‌ی اصلی در ارتباط با چگونگی تربیت یافتگی شخصیت عطا احمدی کسب کرده‌ایم. این مقوله‌ها می‌تواند برای پرورش صلاحیت‌های لازم حرفه‌ی معلمی مورد استفاده متولیان تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان قرار گیرد.

کلید واژه ها: صلاحیت‌های حرفه‌ای، تربیت یافتگی، معلم، عطا احمدی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

^۱. دانش آموخته کارشناسی ارشد، رشته فلسفه‌ی تعلیم و تربیت اسلامی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران، shojaie.mahla@gmail.com

مقدمه و بیان مسئله

واژه‌ی هویت را نخستین بار اریکسون به کار برد، او بر این باور بود که هویت، احساسی است که فرد در اوایل نوجوانی خود را از همکاران مجزا و متمایز می‌داند، برای خود ثبات و یکپارچگی قائل می‌شود و خود را شبیه تصور همکاران از خود می‌داند (آشنا و همکاران، ۱۳۸۹). "در این میان برخی صاحب‌نظران معتقدند هویت حرفه‌ای معلم مبتنی بر باورهای اساسی وی و چارچوبی برای آنها در خصوص چگونگی بودن، چگونگی عمل کردن و چگونگی درک کردن کار نقش خود در جامعه فراهم می‌سازد" (حجازی، ۱۳۹۷، ص ۶۳). "همچنین" سرکار آرائی هویت حرفه‌ای را توانایی معرفتی، نگرشی و مهارتی و روش‌های موثر ایفای نقش شغلی و اجتماعی مرتبط با شغل مدرس و معلم می‌داند" (حجازی، ۱۳۹۷، ص ۶۳). با توجه به آنچه که گفته شد و توجه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به شکل‌گیری هویت حرفه‌ای معلمان می‌توان از چستی و چگونگی تربیت یافتگی عطا احمدی، یکی از معلمان نمونه و مصلح اجتماع که اندیشه و منش وی را به عنوان الگو سرمشق خود قرار داد در این پژوهش به این مهم پرداخته شده است.

زندگی‌نامه

"عطا احمدی در اولین روز آذر ماه یکهزار و سیصد و پانزده هجری شمسی در روستای هینمان واقع در کوهپایه کرمان به دنیا آمد. پدرش مرحوم محمد احمدی مردی مومن و پر تلاش و علاقه مند به قرآن، کتاب حافظ و حمله‌ی حیدری بود که در منزل و مغازه خوار و بار فروشی کوچک خودش در خیابان ابو حامد مطالعه می‌کرد. پدرش اهل کرمان ساکن محله‌ی بازار شاه بود و مادرش مرحومه عذرا عراقی زنی رشیده، شجاع، زحمت کش، فداکار و پهلوان بود او دختر مرحوم کربلایی اصغر از همراهان حکام بختیاری بود که به کرمان آمده و ماندگار شده بود، می‌باشد. عطا شش ماهه بود که به کرمان آمدند. پنج ساله بود که مادر فریخته اش او را به مکتب سپرد، قرآن را نزد مرحومه ملا خاور و مرحومه بی بی کوچک آموخت و کتاب حافظ را نزد مرحومه بی بی جوهر خواند که عطا همواره از آنها به نیکی یاد می‌کند. سپس راهی مدرسه کاویانی که از مجموعه موقوفات زرتشتیان کرمان بود شد و از پایهی سوم تا نهم را در مدرسه ایرانشهر به فراگیری درس پرداخت که این مدرسه در آن زمان تحت نظارت مرحوم میرزا برزو آمیغی قرار داشت، که عطا احمدی همواره یاد او را عزیز می‌داند و می‌گوید درس نظم، پیگیری و فداکاری را پس از پدر و مادر عملاً نزد این مدیر نمونه آموخت و پس از اتمام این دوره تحصیل وارد دانشسرای مقدماتی کرمان شد و همراه با درس به ورزش‌های باستانی، والیبال، بسکتبال و فوتبال اهمیت می‌داد و پس از فراغت از تحصیل دقیقاً در سالروز تولدش و در سن هیجده سالگی به مدیریت آموزشی مدرسه‌ی گوغر بافت منصوب شد. بالاخره در پست کارشناس فنی در تاریخ ۱۳۶۰/۰۸/۱۷ بازنشسته شد ولی با وجود بازنشسته شدن بدون کمترین وقفه‌ای در کار و کوچک‌ترین یاس و ناامیدی و کمترین توقع از جامعه هر روز پر کار تر و امیدوار تر با ساده‌ترین شکل زندگی و امکانات بسیار کم خدمات ارزنده‌ای به جامعه‌ی کرمان تقدیم کرد" (شکیبا، ۱۳۸۵، صص ۷-۸).

"عطا احمدی علاوه بر مدیریت مدرسه و تدریس، بقیه وقتش را تا آخر شب به اموری مانند درختکاری، تسطیح راه‌ها و تشکیل کلاس‌های شبانه‌ی سوادآموزی می‌گذراند. در رابر که بود دو نمایش نامه تربیتی و اخلاقی نوشت و در دو سال مدیریتش، با همکاری ۲۰ نفر از معلمان اجرا کرد. دو نمونه بلیط، «معمولی» و «همت عالی» برای آن در نظر گرفت. ثروتمندان رابر در آن زمان در دو جناح بودند و در دوشب جداگانه، پول خوبی از آنان جمع آوری شد که آن را با حضور تمامی معلمان صرف خرید لباس، کفش و لوازم التحریر برای دانش‌آموزان بی‌بضاعت کردند، البته به گونه‌ای که کسی غیر از پدر و مادرشان با خبر نشوند و بچه‌ها نزد دیگران خجالت نکشند" (علمی، ۱۳۹۰، ص ۵۰۷).

عطا احمدی در زندگی خصوصی اش بسیار قناعت پیشه، بی‌آلایش، ساده و دقیق است. با یک پیراهن و یک شلوار و یک جفت کفش پنج تا شش سال زندگی را سپری می‌کند. اگر دیگران از حقوق کم گلایه دارند وی معتقد است همین حقوق بازنشستگی را نمی‌تواند حلال کند و به نسبت بسیاری از مردم زیاد است. عطا احمدی تنها دارایی خود، یعنی منزل مسکونی اش را به یاد همسر عزیزش به نام مدرسه دخترانه زهرا عراقی به سروری بنیاد نیکوکاری حضرت ابوالفضل (ع) برپا کرد تا خرج تحصیل و تعلیم و تربیت بچه‌های بی‌بضاعت گردد تا پس از مرگش هیچ از مال دنیا متعلق به او نباشد. اما نباید فراموش کرد که هنر اصلی عطا معلمی است که هرگز نباید آن را از یاد برد. در طول خدمتش بهترین نیروهای فکری و مدیریتی را برای جامعه ایران تربیت نموده است که امروزه بیشتر آنها در سنگرهای تعلیم و تربیت، آموزش عالی و یا امور مدیریتی جامعه مشغول خدمتند. وی بارها بعنوان معلم نمونه برگزیده شد اما هیچ هدیه و

جایزه‌ای را از هیچ کس نگرفته است و هدیه دریافتی از رئیس جمهور همراه با نشان را به بنیاد نیکوکاری حضرت ابوالفضل (ع) تقدیم کرد تا صرف تحصیل فرزندان بی سرپرست جامعه گردد" (شکیبا، ۱۳۸۵، ص ۸).

سوال‌های پژوهش

۱. تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش عطا احمدی در قلمروی تعلیم و تربیت و قلمروی زندگی فردی و اجتماعی چه می‌باشد؟
۲. تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش عطا احمدی چگونه تبیین می‌شود؟
۳. فرآیند تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش عطا احمدی چگونه رخ داده است؟

پیشینه‌ی پژوهش

حسینی (۱۳۹۳) در پایان نامه ارشد خود در دانشگاه شیراز پژوهشی با نام «بررسی دیدگاه‌های تربیتی بهمن بیگی در نظام تعلیم و تربیت عشایری» انجام داده است. هدف از انجام این پژوهش بررسی دیدگاه‌های تربیتی محمد بهمن بیگی در نظام تعلیم و تربیت عشایری بوده است، کسی که به پدر تعلیمات عشایر ایران معروف است. در این پژوهش مهم‌ترین ویژگی‌های سیستم تعلیمات عشایر مانند اهداف، روش‌ها، محتوا، ساختار و ارزشیابی از نگاه بهمن بیگی مورد بررسی قرار گرفته است. روش پژوهش از نوع کیفی و رویکرد آن توصیفی است. داده‌ها از طریق مصاحبه با معلمان و راهنمایان تعلیمات عشایر، فیلم‌هایی که در مورد بهمن بیگی ساخته شده‌اند و کتاب‌های بهمن بیگی گردآوری شده است.

محقق (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان «یادگار ماندگار» گفت و گوهایی را با برخی از معلمان مؤلف و تاثیرگذار ایران انجام داده است. وی در این گفت و گوها نگاهی به زندگی، خاطرات و سرگذشت معلمی و آثار این معلمان نویسنده داشته است. کسانی چون شمس آل احمد، سیدمهدی آیت‌اللهی، احمد احمدی بیرجندی، سیدمحمدعلی امام‌اهوازی، احمد راسخ افشار، حبیب‌الله فضائلی، کریم محمد حقیقی، منوچهر مظفریان، سید مصلح‌الدین مهدوی اصفهانی و اقبال یغمایی، از معلمان پیشکوست و نویسنده ایران می‌باشند که در این پژوهش مورد گفت و گو قرار گرفته‌اند.

گودرزی (۱۳۸۸) در پژوهشی با عنوان «سیاست و خرمندی» خاطرات تاریخی-سیاسی دکتر علی شریعتمداری، چهره ماندگار تعلیم و تربیت ایران را گردآوری و منتشر کرده است. گودرزی در این سرگذشت پژوهی نخست‌گذری کوتاه به سرگذشت و سوابق آموزشی، پژوهشی و اجرایی زنده یاد دکتر علی شریعتمداری دارد و سپس طی گفت و گوهایی طولانی با ایشان، خاطرات تاریخی و سیاسی وی را در طول عمر بلندشان مورد روایت قرار داده است و خواننده را با دنیای درون دکتر شریعتمداری آشنا می‌کند. در قسمت پایانی این اثر، عکس‌ها و اسنادی از زندگانی پربرکت ایشان را در بر دارد.

دشتی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «شوق معلمی» (جلوه‌هایی از زندگی و منش معلمی استاد غلامحسین شکوهی)، ابتدا فرازهایی از زندگانی پرثمر چهره ماندگار تعلیم و تربیت ایران، استاد شکوهی را روایت می‌کند، آن‌گاه اندیشه‌هایی ایشان درباره تربیت معلم را بیان می‌کند و سپس طی گفت و گوهایی با برخی از شاگردان، همکاران، دوستان شکوهی و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت، جنبه‌هایی از شخصیت و منش معلمی ایشان را توصیف می‌نماید.

شاخه کرمان انجمن فلسفه تعلیم و تربیت ایران، به کوشش یاری دهنوی (۱۳۹۳) پژوهشی با عنوان «یادنامه زنده یاد علی‌اکبر صنعتی، بنیانگذار نخستین پرورشگاه ماندگار ایران معاصر» انجام داده است. این اثر حاوی مقاله‌هایی درباره زندگانی، اندیشه‌های تربیتی، آثار و اقدامات نیکوکاری علی‌اکبر صنعتی می‌باشد. بعلاوه یادداشت‌هایی درباره چهره‌های خاص شهید و مفاخر رشد یافته در پرورشگاه را بیان می‌کند.

روش پژوهش

روش اجرای هر پژوهش علمی باید متناسب با موضوع تحقیق و اهداف آن و همچنین سوال‌های تدوین شده در تحقیق انتخاب شود تا بتوان محقق را در دستیابی صحیح به اهداف تحقیق یاری رساند. لذا تحقیق حاضر از نوع هدف در زمره‌ی پژوهش‌های نظری است و رویکرد اصلی این پژوهش، رویکرد کیفی در پژوهش‌های تربیتی می‌باشد که برای انجام این تحقیق از روشی متناسب با سوال‌های پژوهش مان، استفاده شده است. از میان روش‌های مختلف مطرح در رویکرد کیفی از روش؛ روایت پژوهی و سرگذشت پژوهی و همچنین از روش تحلیل مضمون و شبکه مضامین برای تحلیل متون کتاب‌های به نگارش درآمده‌ی معلم مورد پژوهش، استفاده شده است. برای بیان چگونگی این روش ابتدا منظورمان از روایت بیان کرده آنگاه به طور مبسوط روش مذکور را بیان می‌نماییم. "روایت پژوهی اشکال متعددی دارد، از شیوه‌های تحلیلی متنوعی استفاده می‌کند و ریشه در رشته‌های مختلف علوم اجتماعی و انسانی دارد. می‌توان واژه روایت را به هر گونه متن یا گفتمانی نسبت داد یا اینکه می‌توان از آن برای اشاره به حالت خاصی از پویا در پژوهش کیفی استفاده کرد که کانون تمرکز

آن داستان‌های نقل شده توسط افراد است. چنانچه پینگر و داینس (۲۰۰۶) می‌گویند روایت هم می‌تواند یک روش و هم پدیده مورد مطالعه یک پژوهش باشد. در مقام روش روایت با آن دسته از تجارب افراد آغاز می‌شود که در داستان‌های زیسته و نقل شده آنان نقش بسته است. می‌توان روایت را نوع خاصی از طرح پژوهش تعریف کرد که در آن روایت متنی گفتاری و یا نوشتاری است که حاکی از یک رویداد/اقدام یا مجموعه‌ای از رویدادها/اقدامات است که پیوندی تقویمی باهم دارند.

رویه‌های لازم برای انجام این پژوهش شامل تمرکز بر مطالعه بر یک یا دو نفر، گردآوری داده از طریق گردآوردن داستان‌های آنان، گزارش تجارب افراد و نظم دهی تقویمی (یا استفاده از مراحل جریان زندگی) معنای این تجارب است. بر مبنای بیشتر کتاب‌های جدیدالانتشار در باب روایت پژوهی می‌توان این پژوهش را یک حوزه در حال شکل‌گیری معرفی کرد" (کرسول، ۱۳۹۱، صص ۷۴-۷۵).

ابزار و روش گردآوری داده‌ها

در پژوهش حاضر، از روش‌های؛ چک لیست مشاهدات، مصاحبه نیمه ساختار یافته و بررسی اسناد برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است. در مشاهده‌ی عینی، استنباط کلی از مجموعه مشاهدات پژوهشگر طی جلسات متعدد ملاقات با فرد مورد پژوهش صورت گرفته است. همچنین با توجه به استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته بایستی خاطر نشان کرد که «مصاحبه نیمه‌ساختاریافته مصاحبه‌ای است که در آن سؤالات مصاحبه از قبل مشخص، و از افراد نمونه پرسیده شدند اما آن‌ها آزاد بودند که پاسخ خود را به هر طریقی که می‌خواهند پاسخ دهند. البته در راهنمای مصاحبه جزئیات مصاحبه، شیوه‌های بیان و ترتیب آن‌ها ذکر نمی‌شود و این موارد طی فرآیند مصاحبه تعیین می‌شوند.» (دلاور، ۱۳۸۳، ص ۱۵۷). و در بررسی و تحلیل اسناد موجود در رابطه با موضوع پژوهش پرداخته شده است. اسناد موجود مورد استفاده در این پژوهش شامل اسنادی است که توسط دیگران درباره‌ی فرد مورد پژوهش نوشته شده است از روش‌های گردآوری داده‌ها بوده است.

شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش جهت گردآوری داده‌ها، ابتدا سوال‌های مصاحبه طراحی و تدوین گردید. و سپس در اختیار افراد مصاحبه شونده که از قبل شناسایی شده بودند قرار گرفت. افراد ضمن مطالعه سوال‌ها و پیدا کردن آمادگی لازم جهت پاسخگویی به آنها پژوهشگر را برای زمان مصاحبه مطلع نمودند. با اجازه از مصاحبه شونده‌گان صداهای آنها در حین مصاحبه ضبط گردید و این اطمینان خاطر به آنها داده شد که ضبط صدا فقط جهت بازبینی و تعمق بیشتری در رابطه با داده‌های مصاحبه صورت می‌گیرد، زمان مصاحبه‌ها بین یک الی دو ساعت متغیر بود و این زمان با توجه به ترجیح مصاحبه شونده مشخص گردید. همچنین به مصاحبه شونده‌گان گفته شد که پس از پیاده کردن مصاحبه‌ها و تحلیل آنها، دوباره تحلیل متن‌های مصاحبه به آنها باز گردانده می‌شود تا دخل و تصرفی بر مصاحبه‌ها صورت نگرفته باشد. اولین قدم پس از انجام مصاحبه‌ها داده‌های شفاهی ضبط شده مکتوب گردیدند، سپس گزاره‌های مصاحبه در جدولی به رشته تحریر در آمده و از آن گزاره‌ها کدهای پایه استخراج گردید. حال فهرستی طولانی از کدهای پایه در مجموعه داده‌ها شناخته شده است، در این مرحله به تحلیل در سطحی کلان تر تمرکز داشته و کدهای مختلف در قالب مضامین مرتب و دسته‌بندی می‌شوند تحت عنوان، کدهای سازماندهنده مورد بررسی قرار می‌گیرند، مرحله بعد که از سطح انتزاع بالاتری برخوردار است، کدهای سازماندهنده‌ای که در یک دسته قرار گرفته‌اند تحت عنوان کد فراگیر دسته‌بندی می‌شوند. حال به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته می‌شود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون و شبکه مضامین استفاده شده است، همچنین بایستی خاطر نشان کرد که فرآیند کد گذاری برای کتاب‌ها و اسنادی که در اختیار پژوهشگر بودند، مورد استفاده قرار گرفته است.

یافته‌ها

نتایج به دست آمده شامل تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها و صحبت‌های دیگران درباره‌ی معلم مورد پژوهش، که در قالب جداول کد پایه، کد سازماندهنده و کد فراگیر آمده است و در پایان هر قسمت تحلیل و تبیین این جداول بیان و تفسیر می‌گردد.

جداول مقوله‌های اصلی حاصل از تحلیل مصاحبه‌ها

برای انجام تحلیل و بررسی تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش مصاحبه‌هایی با دوستان و همکاران ایشان و همچنین متونی که از زبان دیگران در رابطه با معلم مورد پژوهش وجود داشت، صورت گرفته است. از قبل انجام مصاحبه‌ها و کتاب‌های موجود گزاره‌های مفیدی به دست آمده که از آنها کدهای پایه «خرد مقوله» و سپس کدهای سازماندهنده «مقوله اصلی» و در نهایت کد فراگیر «مقوله کلان» به دست آمده است.

جدول ۱. مقوله نخست و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
صداقت- سحرخیزی- برخورداری از فضیلت رقت قلب- وارستگی نسبت به دنیا و تعلقات آن- زهد بسیار- حساسیت وافر نسبت به لقمه حلال- استفاده مفید از لحظه لحظه زندگی- تواضع و فروتنی- سخت کوشی- بلندهمتی- برخورداری از ادب- خوش اخلاقی- برخورداری از شخصیت چندبعدی- یک رنگی و زلالیت شخصیت-	فضیلت‌های اخلاقی فردی	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله نخست و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۱) که به مقوله نخست از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۱۵) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت‌های اخلاقی فردی بعنوان کد سازمان دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود. یکی از خصوصیات اخلاقی معلم مورد پژوهش سحرخیزی ایشان است، چنان که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در رابطه با سحرخیزی و کار اینگونه بیان داشتند: "سحرخیزی مبارک است و همه نعمت‌ها بویژه روزی را می‌افزاید؛ همچنین آن حضرت فرمود: صبحگاهان در پی نیازمندی‌هایتان بروید، چرا که آسان بدست می‌آیند. امام صادق (علیه السلام) فرمود: جدیت و تلاش کنید، هرگاه نماز صبح گزاردید و باز گشتید صبحگاهان در پی روزی روید و کسب حلال کنید، چرا که خدای با عزت روزیتان دهد و یاری تان رساند" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، صص ۸۸-۸۹).

در پی این صفات اخلاقی پسندیده عطا احمدی، مصاحبه شونده شماره (۴) اینگونه بیان داشتند: ایشان هر صبح ساعت ۶-۶/۵ به اداره کل آموزش و پرورش می‌آیند و به کارها رسیدگی می‌کنند، حتی زمان‌هایی هم بوده است که ایشان قبل از اذان صبح در اداره کل بوده‌اند و کارهای خود را انجام می‌دادند و نماز صبح خود را در اتاقشان می‌خواندند و صبح‌ها ساعت ۷ صبح زمانی که دیگر کارمندان به اداره می‌آمدند عطا احمدی کارهای خود را انجام داده بود و ساعت ۷ صبح از اداره به سرکشی و رسیدگی سر پروژه‌ها و ساختمان‌های مدارس می‌رفتند.

یکی دیگر از خرده مقوله‌های بدست آمده پابندی وافر ایشان به رزق و روزی حلال می‌توان اشاره نمود. رسول خدا (ص) در رابطه با مال حلال می‌فرمایند: "عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن در کسب حلال است" (جوادی آملی، ۱۳۹۱، ص ۵۸۷). در رابطه با این فضیلت اخلاقی مصاحبه شونده شماره (۲) بیان داشتند: عطا احمدی نسبت به روزی حلال به شدت حساس بودند، ایشان در زمانی که در اداره مشغول رسیدگی به کارها هستند حتی جرعه‌ای آب هم نمی‌نوشند و این مسئله در دوران آموزگاری و مدیریتی ایشان در مدارس هم صدق می‌کند. حتی زمانی در اداره سرفه‌های زیادی می‌زدند و به ایشان پیشنهاد نوشیدن جرعه‌ای آب دادیم ولی نپذیرفتند، سرفه به حدی ایشان را اذیت می‌کرد که وی از صندلی خود نیم خیز شدند تا سرفه بزنند باز به نوشیدن آب راضی نشدند. حتی به ایشان گفتیم فقط کمی آب به دهان خود بزنند و آن را قورت ندهند باز قبول نکردند و گفتند خودش خوب می‌شود و چندی بعد سرفه خوب شد. افراد زیادی برای ایشان هدایایی مانند خوراکی، میوه و شیرینی می‌آوردند ایشان نه تنها نمی‌خوردند حتی به منزل خود هم نمی‌بردند و بسیار تا بسیار بر روی مال حلال دقت و حساسیت زیادی دارند.

جدول ۲. مقوله دوم و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
پابندی جدی به رعایت حق الناس - مردمی بودن - محترم بودن همه افراد با نظر و عقاید متفاوت خود - عدم پرخاشگری نسبت به دیگران - حساسیت بسیار نسبت به بیت المال - مدارا با دیدگاه‌های متفاوت آدمیان - پابندی به رعایت عدالت - سرشار بودن از احساس مسئولیت اجتماعی - امانتداری - از خودگذشتگی و ایثار - گشاده رویی در پذیرش دیگران - مزین بودن به اخلاق جوانمردی و پهلوانی - برخورد متناسب با شخصیت هر فرد - احترام و تواضع بسیار نسبت به همگان - شجاعت -	فضیلت‌های اخلاقی اجتماعی	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله دوم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۲) که به مقوله دوم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۱۵) خرد مقوله به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت‌های اخلاقی اجتماعی که بعنوان کد سازمان‌دهنده از زیر مجموعه‌های مقوله کلان، چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد پرداخته شده است. درباره فضیلت اخلاقی اجتماعی می‌توان خاطر نشان کرد، دارا بودن اخلاق اجتماعی از جمله حسن خلق محبوب‌ترین و ارزشمندترین عمل نزد خداوند است. "خوش خویی بر اساس روایات، نه تنها سبب نشاط زندگی فردی و اجتماعی و موجب آبادانی دیار و فزونی روزی و محبوبیت است؛ بلکه موجب نجات آدمی و آمرزش گناهان او و زمینه ساز قرب به پیامبر (ص) در روز قیامت و بهره‌مندی از شفاعت آن بزرگوار است. حسن خلق در فرهنگ اسلام از رحمت الهی ریشه می‌گیرد که خدای مهربان پیامبر اکرم (ص) به عنوان الگوی برتر حسن خلق معرفی می‌کند. همچنین پیامبر اکرم (ص) فرمودند: در ترازوی عمل آدمی در روز قیامت، چیزی برتر از حسن خلق نهاده نمی‌شود، و نیز گفتند: در ترازوی عمل چیزی سنگین‌تر از خلق نیکو نیست. همچنین حضرت صادق (ع) فرمودند: مومن پس از واجبات عملی محبوب‌تر از خوش رفتاری با مردم بر خدا عرضه نکرده است" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، صص ۳۳۵-۳۳۶). همان‌طور که بیان شد در اهمیت خوش اخلاقی، این فضیلت اخلاقی حسنه را در جای‌جای زندگی معلم مورد پژوهش به وضوح قابل مشاهده می‌باشد، چنانچه مصاحبه‌شونده (۴) بیان می‌دارد: هیچ‌گاه عصبانیت ایشان را بصورت پرخاشگری نسبت به دیگران ندیده‌ام.

جدول ۳. مقوله سوم و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد فرآگیر (مقوله کلان)
اقتدا و الگوگیری از پیشوایان دینی بویژه امام علی علیه السلام و حضرت ابوالفضل علیه السلام- پرهیز از انجام مناسک دینی طوطی وار و بدون تامل- مخالفت با انجام عبادت‌های مستحبی در زمان کاراداری و عدم انجام کار ارباب رجوع‌ها- سعه صدر نسبت به عقاید دینی متفاوت افراد- حفظ موضوعی قرآن کریم - پایبندی به خواندن و تدبر در قرآن کریم- ارتباط همیشگی با خداوند- ایمان قلبی عمیق به خداوند و حضور او در هستی- پایبندی دائم به تهجد و عبادت شبانه- اخلاص در عبادت- توکل و اعتماد به خداوند- ترجیح وقف هزینه زیات اماکن مذهبی برای نیازمندان- مشاهده جنبه‌هایی از سیره معصومین و پیشوایان دینی در رفتار فردی و اجتماعی ایشان	فضیلت باورها و اعمال دینی	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله سوم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۳) که به مقوله سوم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۱۳) خرد مقوله به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت باورها و اعمال دینی، بعنوان کد سازمان‌دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود.

فضیلت باور و اعمال دینی هر فردی ارتباط تنگاتنگی با رابطه‌ی فرد با خدای خویش دارد. "ارتباط متقابل خدا با انسان و انسان با خدا سابقه‌ای بس دیرینه دارد. از زمانی که خداوند در عالم ذر تمامی آدمیان را در هیات ذره‌ای خاص حاضر نمود و با آنکه فطرت آنان را مخاطب این پیام آسمانی قرار داد که «الست بریکم»، «آیا من پرورگار شما نیستم؟» همه انسان‌ها با زبان فطرت پاسخ دادند: «بلی شهدنا» (اعراف ۱۷۲)، «بلی شهادت می‌دهیم که هستی» چنین ارتباط متقابلی وجود داشته است. بعد از هبوط آدم به زمین و دنیا خداوند متعال به صور گوناگون از جمله وحی به پیامبران خود و ارسال پیام‌های خود از طریق آنان و از طریق الهام‌های خاص به انسان‌ها و فطرت الهی آنان ارتباط خود را با آدمیان تداوم بخشید. به عبارت دیگر در پرتو آیات نورانی قرآن کریم امکان سخن گفتن با بندگان خویش را و از طریق نماز امکان سخن گفتن بندگان با خود را فراهم ساخت و از طریق سایر اشکال عبادات نظیر روزه، حج، خمس و غیره همچنان رابطه دوطرفه را بین خود و بندگانش امکان پذیر ساخت" (علوی، ۱۳۹۳، صص ۱۳-۱۴). همچنین می‌توان گفت که ارتباط با خداوند ارتباطی جدایی ناپذیر است که زمان و مکان نمی‌شناسد و جهت استمرار هر چه بیشتر چنین ارتباطی و بهره‌مندی بیشتر از نتایج موثر ارتباط آدمی با خداوند بایستی جان در طبق اخلاص نهاد و در جست و جوی عارفانه برآمد و راههای صحیح و اثر بخش تر ساختن آنها را کشف نمود و به کار بست (علوی، ۱۳۹۳).

از بررسی‌های انجام شده در زندگی عطا احمدی به پررنگ بودن ارتباط همیشگی ایشان با خداوند و ایمان قلبی وی به وضوح قابل مشاهده است. یکی از خرده مقولات این مبحث پایبندی دائم به تهجد و عبادت شبانه ایشان است. چنانچه در اهمیت شب زنده داری و عبادت مخلوق با خدای خویش در دل سکوت شبانه، حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) اینگونه می‌فرمایند: "شرف مومن در شب زنده داری اوست و عزت وی در بی‌نیازی از مردم است" (فرید تنکابنی، ۱۳۸۰، ص ۶۳۴). همچنین آن حضرت در رابطه با عبادت خالصانه اینگونه بیان می‌دارند: "دو رکعت نماز کسی که متوجه خدا باشد بهتر از هزار رکعت کسی است که از خداوند غافل باشد" (همان). ویژگی اخلاص در عبادت یکی دیگر از خرده مقوله‌های بدست آمده از خصوصیات بارز معلم مورد پژوهش می‌باشد.

یکی از فرزندان عطا احمدی درباره رابطه‌ی پدر خود با خداوند اینگونه بیان داشته است: "قبلا که مجرد بودم و با پدرم زندگی می‌کردم، صدای خواندن قرآن پدرم هر روز صبح زود در فضای خانه طنین افکن بود و «هست» نمازهای یومیه و مستحبی را با خلوص خاصی به جا می‌آورد، و نزدیکی ایشان با خداوند باعث عشق ورزیدن به مردم محروم شده است" (میرزایی و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۹). مصاحبه شونده شماره (۱) در رابطه با عبادت شبانه و تهجد ایشان می‌گوید:

شب‌ها معمولاً ساعت ۷-۸ می‌خوابد و ساعت ۱/۵ نیمه شب برمی‌خیزد و به خواندن قرآن و محاسبه نفس و خواندن نماز شب می‌پردازد تا صبح که به اداره می‌آید.

جدول ۴. مقوله چهارم و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان‌دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
ساده زیستی و قناعت پیشگی غیرقابل تصور- وفاداری و عشق راستین به خانواده و همسر- وقف خانه خود بنام همسرشان برای ساخت مدرسه- برقراری نظم در امور زندگی و خانوادگی خود- تربیت فرزندان صالح متعدد برای جامعه (فرزند)- عدم تحمیل عقاید خود به فرزندان- کمک به همسر در خانه و انجام کارهای شخصی خود در منزل مانند لباس شستن-	فضیلت اخلاق خانوادگی	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله چهارم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۴) که به مقوله چهارم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۷) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت اخلاق خانوادگی، بعنوان کد سازمان‌دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود.

خانواده نخستین کانون رشد و آرامش بشری است چنانچه قرآن و روایات برای خانواده اهمیت ویژه‌ای قائل شده است. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: "بهترین شما کسانی هستند که برای خانواده خود بهترین باشند و من برای خانواده خودم بهترین شما هستم. امام رضا (علیه السلام) فرمود: "هر کس روزی را از راه حلالش بجوید و برای خود و خانواده اش هزینه کند، همانند مجاهد در راه خداست" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، صص ۲۳۴-۲۳۵). همچنین در رابطه با پاداش نیکی به خانواده رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به امیر مومنان (علیه السلام) فرمود: "خدمت به خانواده کفاره گناهان بزرگ، موجب فرو نشاندن خشم الهی، مهریه حوریان بهشتی و موجب فزونی حسنات و درجات است. ای علی! به خانواده خدمت نمی‌کند مگر صدیق یا شهید یا مردی که خدا برایش خیر دنیا و آخرت را خواسته است" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، صص ۲۳۸).

در رابطه با اهمیت خانواده در اندیشه و نظر معلم مورد پژوهش مصاحبه شونده شماره (۳) اینگونه بیان می‌دارد: به گفته خود عطا احمدی در خانه و در راستای کمک به همسر خود در کارهای خانه، کارهایی مانند، پاک کردن گندم، آسیاب کردن آن، خمیر کردن و در نهایت پختن نان مشغول بودم. همچنین لباسهایم را خودم می‌شستم و جارو هم می‌زدم. در کتاب پرسش و پاسخ از زبان معلم مورد پژوهش اینگونه آمده است: "در مورد زن و فرزند وظیفه پدر خانه است که سعی و کوشش کند و از راه زحمت کشی و شرافتمندانه و صادقانه «وسایلهای تربیت-تعلیم-تغذیه و تندرستی» همسر و اولاد خود را فراهم آورد. بنابراین عطا نمی‌تواند و نباید بر مردم و خانواده اش منتی و توقعی داشته باشد" (سالاری، ۱۳۹۴، صص ۵۸). همچنین در رابطه با عشق راستین ایشان به خانواده خصوصاً همسر خود، مصاحبه شونده شماره (۱) اینگونه بیان داشتند: حدود ۱۳-۱۴ سال پیش که همسر ایشان فوت کردند در بهشت زهرا کرمان کنار قبر همسر خود یک صورت قبر خیلی کوچکی برای خود بسته‌اند و روی قبر خود نوشته است «عاشق» و روی قبر همسر خود هم نوشته شده است «معشوق» و همچنین تاریخ وفات همسر خود را برای قبر خویش هم گذاشته است و بارها بمن گفته است از زمانیکه خانم فوت شده است من هم مرده‌ام و دیگر زنده نیستم. این بهترین درسی است که عطا احمدی از زندگی و عشق و علاقه خود نسبت به خانواده و همسرش بیان داشته است.

جدول ۵. مقوله پنجم و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
تحمیل افکار و اعمال نیک به نفس خود- قرارداد عکس شهید محبوب خود در جیب لباس و ارادت ورزی قلبی به شهدا- انجام روزانه محاسبه نفس خویش- تلاش برای شناخت جایگاه خود در جهان هستی- رسیدگی دقیق نسبت به امور دنیوی و اخروی خود- گمنام پیشگی و پرهیز از شهرت طلبی-	فضیلت پایبندی به تربیت نفس خود	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله پنجم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۵) که به مقوله پنجم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۶) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت پایبندی به تربیت نفس خود بعنوان کد سازمان دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود. یکی از کارها و اعمال روزانه‌ی معلم مورد پژوهش که در پایان هر روز به انجام آن همت می‌گمارد، محاسبه نفس خود است. "محاسبه نفس عبارت از ارزیابی اعمال و نیت‌های پنهان در آن‌ها است. در محاسبه خویش، یکی از ملاک‌ها آن است که اعمال مبتنی بر تقوا و انگیزه‌ی تقرب به خداست. در این ملاک حین عمل مورد نظر است نه کثرت آن و لذا امام صادق (ع) در تفسیر آیه «لیلوکم ایکم احسن عملا» می‌فرماید: «منظور بیشتر عمل کردن نیست، بلکه مراد آن است که چه کسی بهتر عمل می‌کند و صحت عمل ناشی از خشیت الهی و نیت صادقانه است» هرگاه عمل از نیت علو و سرآمدن بر دیگران و ریا و ظاهر سازی به دور بود و با تقوا همراه شد، دیگر نمی‌توان آن را اندک شمرد. کثرت در اینجا عدد نیست، به خلوص است. همچنین از دیدگاه رسول خدا (ص) "زیرک ترین زیرکان کسی است که از نفس خودش حساب کشد و برای بعد از مرگ کار کند. همچنین امام زین العابدین (ع) فرمودند: ای فرزند آدم! تو تا زمانی که واعظ خویش باشی و به محاسبه نفس «اعمال نفس» خویش پردازی پیوسته در خیر و خوبی به سر خواهی برد، امیر مومنان علی (ع) اینچنین فرمودند: چقدر سزاوار است انسان را که ساعتی داشته باشد، که چیز دیگری از آن ساعت او را سرگرم نکند و در آن ساعت نفس خود را حسابرسی کند و بنگرد تا چه برای خود تحصیل کرده به سودش یا زیانش در شبش یا در روزش" (علوی، ۱۳۹۳، صص ۵۸-۵۹). در همین راستا معلم مورد پژوهش در پایان هر روز و در دل سکوت شبانه به محاسبه نفس خویش می‌پردازد. مصاحبه شونده شماره (۱): ساعت ۱/۵ نیمه شب برمی‌خیزد به محاسبه نفس پرداخته و قرآن و نماز می‌خواند. همچنین مصاحبه شونده شماره (۲) نقل می‌کند: آقای احمدی از کاغذ باطله‌ها یک دفترچه یادداشت درست کرده است و کارهای روزانه خود را که فردا بایستی انجام دهد در آن یادداشت می‌کند. علاوه بر این یک سری موارد هستند که در دفترچه ثبت هستند، یکی این نوشته در صفحات اولی این دفترچه، «عطا به خودت دروغ نگو، کم کم عادت می‌کنی به بقیه هم دروغ بگی. اگر دروغ نگفتی کارت درست است». و یکی دیگر عکس شهید علی شفیعی است که در این دفترچه قرار داده است و می‌گوید این عکس را همیشه گذاشته ام بر روی قلبم. از مجموعه اقدامات ایشان می‌توان ارادت خالصانه ایشان به شهدا دریافت نمود، حتی در گفته‌های ایشان مکرر بیان می‌دارند: کارهای من در مقابل رشادت‌ها و جان فشانی‌هایی که شهدا کردند هیچ است. من فقط چندتا خشت بروی هم گذاشته ام ولی آنها جانشان را فدا کردند.

جدول ۶. مقوله ششم و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
دغدغه عمیق و همیشگی محرومان را داشتن- کمک به هم نوعان و افراد نیازمند- گریستن بخاطر درد و رنج دیگران- ترجیح شادی و رفاه دیگری بر رنج و درد خود- پایبندی به شعار برداشتن درد از دل دیگری	فضیلت اخلاق غمخواری	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله ششم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۶) که به مقوله ششم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۵) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت‌های اخلاقی غمخواری بعنوان کد سازماندهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود. رسیدگی و توجه به کارهای نیازمندان بسیار مهم است تا جایی که خداوند در قرآن کریم به آن سفارش اکید کرده و برای رسیدگی به کارهای آنان پادشاهای دنیوی و اخروی قرار داده است. " بر پایه روایتی خدا به حضرت عیسی (ع) سفارش فرمود: ای عیسی! خود را با دین داری و مهر به مسکینان بیارایید. رسول خدا (ص) فرمود: از اسباب نزدیکی به خدا مهرورزی به مسکینان و نزدیک شدن به آنهاست" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، ص ۴۱۰).

یکی از دغدغه‌های همیشگی معلم مورد پژوهش، دغدغه نیازمندان و محرومان بوده است. شعار همیشگی ایشان برداشتن دردی از دل، مخصوصاً نیازمندان و محرومان بوده است. مصاحبه شونده شماره (۲) در این رابطه نقل می‌کند: عطا احمدی با وجود اینکه یک فرد پهلوان و عظیمی است بارها بخاطر یک سری مسائل که ناراحتش کرده بود گریه کردند، نه اینکه جلوی جمع آخرهای وقت که خلوت می‌شد در رابطه با مسائل جامعه که افراد می‌آمدند و مشکلات خودشان را مطرح می‌کردند ولی عطا نتوانسته بود کمکشان کنند گریه می‌کردند. مثلاً در رابطه با خانمی که شوهر معتادی داشتند و عطا آنها را می‌شناخت زمانی که خانم مشککش را مطرح کرده بود و عطا نتوانسته بود کمکشان کند، بعد از رفتن خانم عطا گریه کرد که چرا نتوانسته کمک کند. همچنین در رابطه با اخلاق غمخواری ایشان نقل می‌کنند طبق گفته‌ی خود عطا احمدی، من اطراف شهر را می‌گشتم و افرادی را که مشکل داشتند پیدا می‌کردم و به کمک آنها می‌رفتم. مثلاً فردی از لحاظ روانی وضعیت مناسبی نداشته است در باغی به کارگری مشغول بوده است و این فرد از لحاظ ظاهری موهای نامرتب و ناخن‌های بلند و زمختی داشته است مردم او را مسخره می‌کردند. عطا احمدی به وضعیت این فرد رسیدگی نموده، موها و ریش او را اصلاح و دست‌های وی را در آب گرم گذاشتم و با چاقو ناخن‌هایش را اصلاح و حمام نمودم. به اعتقاد عطا احمدی تفاوتی بین این فرد و فرزند خود نمی‌بیند.

جدول ۷. مقوله هفتم و مولفه‌های آن

کد پایه (خرد مقوله)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
<p>بر خوداری از تفکر خلاق و نقاد در حل مشکلات محرومان- انتخاب دقیق پیمانکاران و ثبت تعهد اخلاقی ایشان در جلد قرآن کریم به منظور دقت در کار و حراست از بیت المال- مشورت با افراد متخصص و متعهد- نظارت شخصی دقیق بر فرایند انجام ساخت و سازهای مدارس و اماکن عام المنفعه- توجه خاص به بعد زیبایی شناسی و معماری ایرانی - اسلامی در ساخت و ساز مدارس و بناها- اولویت دقیق در هزینه کردها و ممانعت از اسراف- داشتن هوش محاسباتی دقیق- نظم دقیق در پیشبرد اهداف اصلاحگرایانه- ساختن مدرسه را به مثابه شادی و تفریح خود دانستن- صبوری در برخورد با مشکلات و چالش‌ها- خستگی ناپذیری در امر اصلاحگری- استفاده حداکثری از حداقل امکانات- وقف زندگانی خویش در راه اصلاحگری جامعه- به تاخیر نیانداختن امر مدرسه سازی حتی به دلیل فوت همسر- شفافیت بسیار در عملکرد و داشتن حساب و کتاب دقیق هزینه کردها- پرهیز از قبول پول هنگفت شبهه ناک در امر مدرسه سازی- اتقان در ساخت مدارس و بناها- حساسیت نسبت به کارآفرینی برای دیگران- جلب اعتماد همگان در امر نیکوکاری- عشق وافر به امر نیکوکاری و اصلاحگری-</p>	<p>فضیلت اقدام و عمل اصلاحگرایانه و ویژگی‌های آن</p>	<p>چستی تربیت یافتگی</p>

تحلیل و بررسی جدول مقوله هفتم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۷) که به مقوله هفتم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۲۲) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت‌های اقدام و عمل اصلاحگرایانه و ویژگی‌های آن بعنوان کد سازماندهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود.

شایسته است انسان براساس وظیفه اجتماعی خود زمینه‌های اصلاح‌گری و گرایش به خوبی‌ها را در بین افراد پیروانند، بر این اساس اقدامات معلم مورد پژوهش از این مهم مستثنی نبوده است و اقدامات و عمل‌گرایانه از جمله فعالیت‌های همیشگی ایشان بوده است. به عنوان مثال؛ براساس صحبت‌های مصاحبه‌شونده (۲) معلم مورد پژوهش درباره عدم پذیرش پول هنگفتی از فردی برای ساخت مدرسه، اینگونه بیان داشتند: «هر پولی لیاقت مدرسه شدن را ندارد» لذا با توجه به آشنایی که از فرد مذکور دارم و در چگونگی به دست آوردن این پول‌ها در جریان هشتم از پیشنهاد وی سرباز زده و قبول نکردم. همچنین یکی دیگر از کدهای پایه به دست آمده در رابطه با اقدام و عمل اصلاح‌گرایانه معلم مورد پژوهش، اتقان در کار ایشان است. اتقان در کار یعنی هر کاری در جایگاه خود و به تناسب خود و انجام با کیفیت آن کار را شامل می‌شود. مصاحبه‌شونده (۲) در رابطه با این ویژگی اخلاقی معلم مورد پژوهش بیان می‌دارد: هر زمانی که عطا احمدی برای تحویل گرفتن پروژه‌های مدرسه‌سازی می‌رفتند، به معمار می‌گفتند تمام ناودان‌ها و خروجی‌های پشت بام مدارس گرفته شود و به مدت ۲۴ یا ۴۸ ساعت آب بر روی پشت بام می‌بستند تا مطمئن شوند سقف محکم است و نم نمی‌دهد آنگاه که اطمینان خاطر پیدا می‌کردند ساختمان را تحویل می‌گرفتند. همچنین در رابطه با داشتن شناژ مناسب ساختمان‌های مدارس قبل از تحویل از معمار می‌خواستند یک متر کنار ساختمان بکنند و مطمئن شوند شناژ مناسب را اعمال کرده‌اند یا خیر، و زمانی که تمام اصول مربوطه به درستی در ساختن بنا به کار رفته بود پروژه را تحویل می‌گرفتند.

جدول ۸. مقوله هشتم و مولفه‌های آن

کد پای‌به (خرد مقوله)	کد سازمان‌دهنده (مقوله اصلی)	کد فراگیر (مقوله کلان)
مطالعه متنوع روزانه و مادام‌العمر - اشراف علمی قابل توجه به حوزه‌های مختلف چون تاریخ، جغرافیا، ادبیات، زیست‌شناسی، قرآن، تاریخ شفاهی کرمان، نجوم و ... - علاقه به مفاخر ادبی کشور و حفظ اشعار آنها - اتکا به ذهن خود در محاسبات ریاضی -	فضیلت علم و حکمت آموزی و ویژگی‌های آن	چیستی تربیت یافتگی

تحلیل و بررسی جدول مقوله هشتم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۸) که به مقوله هشتم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۴) خرد مقوله به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت‌های علم و حکمت آموزی و ویژگی‌های آن بعنوان کد سازمان‌دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود.

در معارف دینی بر دانش‌اندوزی تاکید شده است و به انسان سفارش شده که ز گهواره تا گور دانش بجوی. پیامبر اکرم (ص) در اهمیت دانش‌اندوزی فرمودند: "یا عالم باش یا در حال آموختن دانش و وقت خود را در بیهودگی و خوش‌گذرانی صرف نکن" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، ص ۷۱). امیر مومنان (ع) فرمودند: "ای مومن! علم و ادب بهای جان توست، پس در آموختن آن بکوش، پس هرچه علم و ادب تو افزوده شود بر ارزش تو افزوده می‌شود؛ چرا که از راه دانش به پروردگارت راه می‌یابی و با ادب، خدمت پروردگارت را نیکو به جا می‌آوری" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، ص ۷۳). رسول خدا (ص) در رابطه با شفاعت جویندگان علم فرمودند: "برای جویندگان علم شفاعتی همانند شفاعت پیامبران است" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، ص ۳۶۱).

یکی دیگر از خصوصیات مثبت و موثر معلم مورد پژوهش مطالعه مستمر و همه‌جانبه ایشان است. براساس گفته‌های مصاحبه‌شونده شماره (۲): سید محمود دعایی دو کتاب به عطا احمدی داده بودند و هر کدام ۴۰۰ صفحه بودند و عطا احمدی این دو کتاب را در یک شبانه روز مطالعه کردند. ایشان بسیار کتاب و روزنامه می‌خوانند.

طبق گفته‌های مصاحبه‌شونده شماره (۲): عطا احمدی نیمه پنهانی دارد، نیمه پنهان عطا احمدی سواد، معلومات و اطلاعات عطا احمدی است. بطور مثال در زمینه ادبیات، اگر ایشان به حافظ خوانی پردازند فکر نکنم رقیب جدی ای برای ایشان پیدا شود. در زمینه ریاضیات، تاریخ، جغرافیا، پزشکی، اخترشناسی و نجوم و ... ایشان اطلاعات جالبی دارند که ناشی از مطالعات مستمر و همیشگی ایشان است. طبق گفته خود عطا احمدی، هر شب ۱۰۰-۲۰۰ صفحه مطالعه می‌کنند.

جدول ۹. مقوله نهم و مولفه‌های آن

کد فراگیر (مقوله) کلان	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد پایه (خردمقوله)
چیستی تربیت یافتگی	فضیلت تربیت جسمانی خویش	یادگیری ورزش باستانی و انجام آن- عضو تیم والیبال- پایدی به ورزش صبحگاهی همیشگی- شصت سال استفاده از صرفا دوچرخه- طی مسافت کوهپایه- کرمان با دوچرخه- تقید به تغذیه سالم- باور به طب سستی و استفاده حداقلی از طب شیمیایی جدید-

تحلیل و بررسی جدول مقوله نهم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۹) که به مقوله نهم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۸) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت تربیت جسمانی خویش بعنوان کد سازمان‌دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود.

ورزش و تقویت قوای جسمانی از عوامل تامین کننده سلامت آدمی است. یکی از آثار بهره مندی از تفریحات سالم و حلال، تقویت و یاری انسان در انجام دادن امور دینی و زندگی است. یکی از ابعاد تربیت، پرورش جسم انسان است. "از دیدگاه اسلام، تربیت و تقویت بدن از اهمیت بسزایی برخوردار است. می‌توان از دو جهت به علت چنین امری واقف گردید. از یک جهت حفظ سلامت بدن و جلوگیری از هرگونه ضعف، سستی و رنجوری و از جهت دیگر توجه به اینکه آدمی ترکیبی از جسم و روح است که هر کدام لازم و ملزوم یکدیگرند و هر یک با ضعف دیگری ضعیف و ناتوان خواهد بود. لذا بدیهی است یک روح هر قدر متعالی و متکامل در جسمی ضعیف و ناتوان، آن چنان که شایسته است منشا اثر نخواهد بود و یک بدن رنجور و بیمار هرگز نخواهد توانست آن گونه که سزاوار است در زمینه رفتار و عمل موفق واقع گردد.

اگرچه در اسلام «پرورش بعد جسمانی» به عنوان یک هدف غایی مطرح نبوده است، اما اسلام با لحاظ بعد مذکور در آدمی، توجه حقیقی به پرورش و تربیت صحیح آن را عاملی تلقی می‌نماید که می‌تواند در هر چه بهتر رهنمون کردن انسان به سوی هدف غایی زندگی و تربیت، یعنی عبودیت و کمال و تعالی که در پرتو آن حاصل می‌گردد، مدد رساند" (علوی، ۱۳۸۸، صص ۲۰-۲۱).

توجه به پرورش بعد جسمانی در معلم مورد پژوهش به وضوح قابل مشاهده است. چنانچه مصاحبه شونده شماره (۵) بیان داشت: عطا احمدی از لحاظ جسمانی و پرورش قوای جسم خویش یک پهلوان به معنی واقعی کلمه است. فردی رشید و بلند قامت که در کودکی به تمرینات ورزش زورخانه‌ای پرداخته است.

" «عطا» ورزش باستانی را در خانه زیر نظر «عذرا دباشی» مادر رشید، شجاع و پهلوانش آموخت و به هیچ زورخانه‌ای نرفت و آنقدر قوی شد که تمام باستانی کاران کرمان او را پیش کسوتی نیرومند و توانا و پهلوان قبول داشتند و از پنج جفت میل عطا، سه جفت میل‌های سنگین او را به سه زورخانه بردند و یک جفت سبک تر را یکی از فرزندان عطا و سبک ترین را یکی از نوه‌های عطا دادند.

او «بسکتبال، والیبال و فوتبال» را در کوچی جلوی خانه شان و در مدرسه بازی کرد و در دانشسرا این سه رشته را کامل تر کرد تا آنجا که رئیس ورزش شد. با آنکه دانشسرا تنها ۸۰ نفر دانشجو داشت، تیم بسکتبال او اول و تیم والیبالش دوم شد" (سالاری، ۱۳۹۵، ص ۷۷).

جدول ۱۰. مقوله دهم و مولفه‌های آن

کد فراگیر (مقوله کلان)	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد پایه (خردمقوله)
چستی تربیت یافتگی	فضیلت معلم شایسته بودن و ویژگی‌های آن	<p>یکسان بودن حرف و عمل ایشان برای دانش آموزان- رعایت عدالت و مساوات در بین همه دانش آموزان- دغدغه همیشگی نسبت به دانش آموزان محروم- ارزش والای مدرسه سازی در اندیشه- اهمیت دادن به سلامت و تربیت جسمانی دانش آموزان- تربیت ضمنی اخلاقی و دینی دانش آموزان در زیرپوست همه درس‌ها-خلاقیت در تشویق دانش آموزان- پایداری به وجدان کاری حتی در هنگام فوت فرزندان- نهادینه کردن نظم و انضباط در دانش آموزان- نظارت بر تربیت دانش آموزان در اوقات بیرون از مدرسه-</p>

	 <p>شعبه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی پرتال جامع علوم انسانی</p>	<p>برخورد احترام آمیز با دانش آموزان- برگزاری هدفمند و تربیتی مراسم صبحگاه مدرسه- برنامه ریزی در شکل گیری بهداشت قامت و بدن دانش آموزان- حمایت مالی از دانش آموزان کم بضاعت برای ادامه تحصیل- عشق وافر به معلمی و تدریس- قابلیت کاربست آموزه‌های کلاس درس در زندگی- عدم تفاوت بین دانش آموزان و فرزندان خود در کلاس درس- مخالفت با کلاس‌های تکمیلی برای قشر خاصی از دانش آموزان- مراقبت از بیت المال در مدرسه و دعوت عملی دانش آموزان به آن- دغدغه تربیت شهروندی دانش آموزان- تربیت دانش آموزان موفق و نیکوکار ادامه دهنده راه خود-</p>
--	---	---

تحلیل و بررسی جدول مقوله دهم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۱۰) که به مقوله دهم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۲۱) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت معلم شایسته بودن و ویژگی‌های آن بعنوان کد سازماندهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چیستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود. در نهادهای آموزشی نقش‌های فراوانی وجود دارد و افراد زیادی دست اندرکار در تعلیم و تربیت هستند اما در این میان نقش معلم جلوه‌ای خاص دارد و این به دلیل ارتباط نزدیک و رو در رویی است که معلم در جریان آموزش با شاگردان برقرار می‌سازد. رسول خدا(ص) درباره‌ی ارزش معلم می‌فرماید: "همانا

خدا و فرشتگان و اهل زمین حتی مورچه‌ای که در لانه است و ماهی در دریا بر معلمان خوبی‌ها به مردم، درود می‌فرستند" (جوادی آملی، ۱۳۹۶، ص ۳۵۹). طبق فرمایش حضرت زهرا(س) که فرمودند: "از پدرم رسول خدا(ص) شنیدم که فرمود: عالمان شیعیان ما در قیامت محشور می‌شوند، و به اندازه‌ی فراوانی علوم و تلاش ایشان در هدایت بندگان خدا بر آنان خلعت کرامت می‌پوشند، تا آنجا که برخی هزار هزار خلعت نور پوشانده می‌شود. سپس منادی پروردگار ندا می‌کند: ای سرپرستان ایتم آل محمد! که در نبود پدرانشان که امامان اند- آنان را از هلاکت نجات داده، به کمال رساندید. اینان شاگردان شما و همان ایتمی هستند که از ایشان سرپرستی کردید و به کمالشان رساندید، اینک خلعت نوری بر آنان پوشانید، چنانکه در دنیا خلعت علوم بر آنان پوشانید" (علوی، ۱۳۹۳، صص ۱۰۱-۱۰۲).

همان طور که بیان شد در دین مبین اسلام به اهمیت مقام معلم و ارزش علم آموزی سفارش شده است. به گفته‌ی خود عطا احمدی: معلم پیغمبر است، پیغمبر دستور خدا را می‌گیرد و به مردم می‌گوید، معلم هم پیغام خدا را به بچه‌ها می‌رساند، پیغام پیشینیان را به بچه‌ها می‌رساند. (مجموعه مشاهدات پژوهشگر). در راستای کد سازماندهنده دارا بودن فضیلت معلم شایسته و ویژگی‌های آن برای معلم مورد پژوهش، یکی از کدهای پایه؛ توجه ایشان در امر معلمی به وضعیت ظاهری و جسمانی دانش آموزان از جمله بهداشت قامت است، می‌باشد. خدادادی یکی از شاگردان عطا احمدی در کتاب خاطراتی از پهلوان عطا در این رابطه اینگونه نقل می‌کند: "برای تمام اعمال و رفتار دانش آموزان برنامه داشتند از جمله؛ نحوه صحیح راه رفتن، آداب معاشرت، احترام متقابل به یکدیگر، احساس مسئولیت، حفظ و حراست از بیت المال، تربیت شهروند خوب.

راه رفتن بچه‌ها در مدرسه بسیار مودبانه بود و نظر به اینکه رشد انسان در دوران نوجوانی زیاد است و بدن انسان در این دوره شکل می‌گیرد، به بچه‌ها آموزش صحیح راه رفتن یاد می‌داد تا برای آنها عادت شود. هیچ کس حق نداشت به صورت غیر عادی و نامتعادل و شل و ول و به صورت خمیده راه برود، بلکه بایستی با توجه به آموزش‌هایی که وی به بچه‌ها میداد و خودش نیز عمل می‌کرد راه بروند. بدین شکل که سینه سپر «رو به جلو» و شکم به داخل و ستون فقرات مستقیم و صاف راه بروند" (میرزایی و همکاران، ۱۳۹۴، صص ۵۶-۵۷).

یکی از اقدامات ایشان در مدرسه برگزاری مراسم صبحگاه بوده است. امکان نداشت در طول سال تحصیلی حتی یک روز مراسم صبحگاهی در مدرسه اجرا نشود. " نکته جالب توجه اینجاست برای خواندن و اجرای دعای صبحگاهی از دانش آموزانی استفاده می‌کردند که لکنت زبان داشتند و قادر به بیان جملات و کلمات به طور واضح نبودند و این باعث می‌شد که به مرور زمان و به مدت کمتر از ده روز اجرای دعای صبحگاهی لکنت زبان آنها برطرف شود" (همان).

جدول ۱۱. مقوله یازدهم و مولفه‌های آن

کد فراگیر (مقوله کلان)	کد سازمان‌دهنده (مقوله اصلی)	کد پایه (خرد مقوله)
چستی تربیت یافتگی	فضیلت دعوت همگان به اخلاق و تربیت	دعوت همگان به شعار بیابید دنیای بهتری بسازیم- سفارش همگان به مثلث طلایی ایمان + علم + عمل- فراخوان همه به حفظ بیت المال و رعایت حق مردم- بیان پندهای اخلاقی و پدرا نه به دیگران در موقعیت‌های مناسب- دعوت همگان به عبادت خداوند تا روح قوی شود- دعوت به تحصیل علم برای قوی شدن فکر- دعوت به ورزش برای قوی شدن جسم

تحلیل و بررسی جدول مقوله یازدهم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۱۱) که به مقوله یازدهم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۴) خرد مقوله به دست آمده است که تحت عنوان فضیلت دعوت همگان به اخلاق و تربیت بعنوان کد سازمان‌دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چستی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود. یکی از خصوصیات معلم مورد پژوهش، فراخواندن همگان به اخلاق و تربیت بوده است و برای نیل به این هدف از هر فرصتی استفاده می‌کردند. گاهی در قالب نصایح دلسوزانه پدرا نه سر صبحگاه، گاه در زنگ‌های تفریح و بودن در بین دانش آموزان، شروع کلاس‌ها با نوشتن «بسم الله الرحمن الرحیم» و بعد از آن نوشتن مثلث طلایی «ایمان، علم، عمل»، فراخواندن دیگران به خوبی با شعار بیابید باهم دنیای بهتری بسازیم و... همگی حکایت از دغدغه ایشان برای نشر خوبی‌ها و اخلاق در بین همگان و همه جا بوده است.

"خدا را عبادت کنید تا روحتان قوی شود، تحصیل علم نمایید تا فکرتان قوی شود، کار و ورزش کنید تا جسمتان قوی شود و این همه را یکی کنید و بدون چشم داشت دنیایی و طمع آخرتی در خدمت مردم بویژه محرومان قرار دهید خواه ناخواه در زندگی سعادت‌مند و در پایان رستگار می‌شوید" (سالاری، ۱۳۹۵، ص ۱۲۶).

جدول ۱۲. مقوله دوازدهم و مولفه‌های آن

کد فراگیر (مقوله) کلان	کد سازمان دهنده (مقوله اصلی)	کد پایه (خرد مقوله)
چگونگی تربیت یافتگی	تأثیر خانواده در تربیت ایشان	نهادینه کردن مطالعه در فرزندان توسط مادر- اجازه تجربه ورزی در کارهای سخت به کودک و آنگاه زمینه سازی برای رفتن به مدرسه و ادامه تحصیل- کاربست تدبیرهای مادرانه در تربیت- دعوت مادر به الگوگیری از دایی جوانمرد و پهلوان- هویت سازی نیکوکاری در ایشان از دوره کودکی و نوجوانی- دغدغه فراهم کردن رزق حلال برای فرزندان- حاکمیت ارزش‌های اخلاقی و نیکوکاری در خانواده-

تحلیل و بررسی جدول مقوله دوازدهم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۱۲) که به مقوله دوازدهم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۸) خرد مقوله به دست آمده است که تحت عنوان تأثیر خانواده در تربیت ایشان بعنوان کد سازمان دهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چگونگی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود. تأثیر گذاری خانواده بر نهاد فرزند بر کسی پوشیده نیست و در روایات متعددی به نقش موثر خانواده در تربیت نیکوی فرزندان اشاره شده است. "کرامت و بزرگواری از عوامل مهم سلامت رفتاری است؛ از این رو در کنار مهرورزی به فرزند باید روح بزرگواری را در او دمید. رسول اکرم (ص) فرمود: فرزندان خود را گرامی بدارید (به آنها شخصیت بدهید) و آنان را خوب تربیت کنید که موجب مغفرت شماست" (جوادی آملی، ۱۳۹۱، ص ۲۵۰).

"والدین جایگاه ویژه‌ای در تعلیم و تربیت فرزندان خود دارند. این جایگاه ناشی از ارتباط ذاتی و وجودی آن‌ها با یکدیگر و همین طور داشتن استعداد همیاری و کمک به کمال یکدیگر است. هرچند که این ارتباط از «نفس واحد» و نوعیت وجود انسانی نشأت می‌گیرد و این ارتباط در بین همه‌ی انسان‌های عالم وجود دارد، ولی شکل رشد یافته و نزدیک تر آم در بین اعضای خانواده، بخصوص والدین و فرزند، دیده می‌شود. به همین خاطر ایثار و فداکاری نسبت به رفع نیازهای و مشکلات جسمی و روحی و مودت و نقش رحمت در پیشرفت و آینده بهتر انسان، توسط والدین و فرزندان در رابطه با یکدیگر قابل توجه است و به شدت جلوه گری می‌نماید. فرزند بعد از ذات اقدس الهی و توجهات خاصه‌ی او، به خواست خداوند مورد لطف و محبت غیر قابل وصف و بیان والدین است. به طوری که اگر فرزند با تمامی وجود والدین را احترام نماید، بازهم هرگز موفق به ادای حق آنها نمی‌شود. لذا این استعداد تربیتی که خداوند به پدر و مادر عنایت کرده است، لازم است که شناخته شود و پرورش یابد تا نهایتاً در امر تربیت فرزند کارآمد گردد و ادب فرزند که توشه بزرگ والدین در پادشاهی اخروی است، حاصل شود" (رستمی نسب، ۱۳۸۸، ص ۲۸۴)

"والدینی که برای فرزندان خود اسوه و سرمشق اند، فرزندان تربیت خواهند کرد که برای دیگران اسوه و سرمشق خواهند بود و هرگز مسیر ناصواب را در زندگی خویش برنخواهند گزید. حضرت کودکی فاطمه زهرا(س) در زمان کودکی حضرت امام حسن مجتبی(ع) آن حضرت را مخاطب این پیام دلنشین و سازنده خود قرار می‌دهند که: «ای حسن! مثل پدرت باش (بزرگ شو) و ریسمان باطل را از گردن حق باز کن! و خدایی را عبادت کن که بر سر همه ما منت دارد و هرگز اهل کینه و باطل را دوست نداشته باش» همچنین امام حسین(ع) در کودکی خود مشمول این دعای خاص پدر خویش حضرت امیرالمومنین علی(ع) قرار گرفتند که خداوند توفیق رشد و رستگاری به تو عنایت کند و از فرمانبرداران خود قرارت دهد" (علوی، ۱۳۹۳، ص ۹۰).

نقش تربیت خانوادگی عطا احمدی در ساخته شدن شخصیت ایشان موثر بوده بالاخص وجود مادر ایشان و برنامه‌هایی که مادر برای تربیت فرزندان خود داشته اند. طبق بیان مصاحبه شونده (۲): عطا احمدی یکی از مواردی که در ساخته شدن زیربنای شخصیت خود موثر می‌دانند، وجود مادر در خانواده، مادری که مقید است و از برنامه ریزی‌هایی که برای ایشان انجام داده است عقب نشینی نمی‌کند و مسر است که این برنامه‌ها اجرا شوند. از جمله؛ مطالعه مادر من سواد نداشتند ولی برای ما کتاب می‌خریدند و ما موظف بودیم شب‌ها در یک ساعت معین کتاب بخوانیم و بعد مادر از ما می‌پرسید موضوع کتابی که خواندید چه بوده است.

جدول ۱۳. مقوله سیزدهم و مولفه‌های آن

کد فرآگیر (مقوله کلان)	کد سازمان‌دهنده (مقوله اصلی)	کد پایه (خردمقوله)
چگونگی تربیت یافتگی	تأثیر ماندگار معلمان در شخصیت وی	الگوگیری بسیار از معلم شان میرزا برزوآمیگی - یادگیری نظم و وجدان کاری از ایشان-

تحلیل و بررسی جدول مقوله سیزدهم و مولفه‌های آن

از تحلیل جدول شماره (۱۳) که به مقوله سیزدهم از تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش پرداخته است؛ (۲) خرد مقوله «کد پایه» به دست آمده است که تحت عنوان تأثیر ماندگار معلمان در شخصیت وی بعنوان کد سازماندهنده که زیر مجموعه مقوله کلان چگونگی تربیت یافتگی فرد قرار می‌گیرد بررسی می‌شود.

"امیرالمومنین علی (ع) فرمودند: « خداوند فرستگان خود را در میان مردم برانگیخت تا نیروهای پنهان خرد آدمی را آشکار سازند. برآستی باید محضر عالمان معلم و معلمان عالم را دریافت. رسول اکرم (ص) فرمودند: « هیچ مومنی نیست که یک ساعت نزد عالمی بنشیند و خدای عزوجل به او ندا نکند که در کنار دوست من نشستی » (علوی، ۱۳۹۳، صص ۹۷-۹۸).

از این رو معلم یکی از نقش‌های موثر در ساخته شدن شخصیت فرد می‌باشد. معلم و مدیر تاثیرگذار در شخصیت عطا احمدی میرزا برزو آمیغی، مدیری مدبر و کاردان بوده است. چنانچه مصاحبه شونده (۲) بیان می‌دارد: عطا احمدی نقل می‌کند دانش آموزان احساس می‌کردند معلم (برزو آمیغی) از جانش مایه می‌گذارد، از جمله همیشه قبل از دانش آموزان در مدرسه بود و بعد از دانش آموزان از مدرسه می‌رفت که عطا احمدی هم خودشان همین کار را انجام می‌دادند. همچنین معلم برزو آمیغی هر وقت به ما دستور می‌دادند که موی سر خود را کوتاه کنید، موی سر معلم بنده از دانش آموزان کوتاه تر بود. مصاحبه شونده (۴): البته عطا احمدی مدیری به اسم میرزا برزو آمیغی داشتند که وی دست پرده‌ی این مدیر هستند، میرزا برزو از مدیران شاخص و کمیاب بود که ما اگر ۱۰ مدیر مثل ایشان داشتیم وضعیت آموزش و پرورش مان خیلی بهتر بود.

به طور خلاصه می‌توان مقوله‌های اصلی و کلان تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش را از زبان دیگران در جدول زیر از نظر گذراند:

جدول شماره ۱۴. مقوله‌های تربیت یافتگی فرد از زبان دیگران

کدهای فراگیر مقوله‌های کلان)	کدهای سازماندهنده (مقوله‌های اصلی)
چستی تربیت یافتگی	<ul style="list-style-type: none"> - فضیلت‌های اخلاقی فردی - فضیلت‌های اخلاقی اجتماعی - فضیلت باورها و اعمال دینی - فضیلت اخلاق خانوادگی - فضیلت پابندی به تربیت نفس خود - فضیلت اخلاق غمخواری- - فضیلت اقدام و عمل اصلاح‌گرایانه و ویژگی‌های آن - فضیلت علم و حکمت آموزی و ویژگی‌های آن - فضیلت تربیت جسمانی خویش - فضیلت معلم شایسته بودن و ویژگی‌های آن فضیلت دعوت همگان به اخلاق و تربیت-
چگونگی تربیت یافتگی	<ul style="list-style-type: none"> - تاثیر خانواده در تربیت ایشان - - تاثیر ماندگار معلمان در شخصیت وی

نتیجه گیری

هدف و تلاش پژوهش حاضر شناسایی توصیف، تبیین، چگونگی فرآیند تربیت یافتگی معلم مورد پژوهش، عطا احمدی، انجام شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، از مصاحبه و صحبت‌های دیگران در رابطه با معلم مورد پژوهش، ۱۹۶ گزاره به دست آمده است که از این تعداد ۱۳۰ کد پایه به دست آمده است که به ۱۳ مقوله اصلی تقلیل یافتند که از این ۱۳ مقوله اصلی ۱۱ مقوله‌ی آن مانند؛ فضیلت‌های اخلاقی فردی، فضیلت‌های اخلاقی اجتماعی، فضیلت باورها و اعمال دینی، فضیلت اخلاق خانوادگی، فضیلت پابندی به تربیت نفس خود، فضیلت اخلاق غمخواری، فضیلت اقدام و عمل اصلاح‌گرایانه و ویژگی‌های آن، فضیلت علم و حکمت آموزی و ویژگی‌های آن، فضیلت تربیت جسمانی خویش، فضیلت معلم شایسته بودن و ویژگی‌های آن، فضیلت دعوت همگان به اخلاق و تربیت مربوط به چستی تربیت یافتگی فرد می‌باشند و ۲ مقوله‌ی آن مانند؛ تاثیر خانواده در تربیت ایشان و تاثیر ماندگار معلمان در شخصیت وی

مربوط به چگونگی تربیت یافتگی ایشان تبیین و بررسی شده است. ریشه این مقوله‌ها در آیات و روایات، متون اسلامی و آموزه‌های دینی، اخلاق پهلوانی و جوانمردی و همچنین الگوگیری از پیشوایان دین، شعرا و پهلوانان، یافته ایم. لذا این تربیت یافتگی را می‌توان بر همین اساس توجیه نمود. بطور مثال یکی از اخلاق جوانمردی و پهلوانی که در فتوت نامه‌ها به رشته تحریر در آمده است، ایثار و از خود گذشتگی و یا دیگری را بر خود ترجیح دادن، از آداب جوانمردان بر شمرده‌اند. این خصیصه اخلاق پهلوانی را در سراسر زندگی معلم مورد پژوهش، عطا احمدی، به زیبایی و وضوح قابل رویت است که تحت عنوان مقوله اصلی اخلاق غمخواری قرار می‌گیرد و توضیحات لازم و مبسوط این فضیلت اخلاقی در مباحث قبل آمده است. همچنین به عنوان مثالی دیگر؛ در متون اسلامی و آیات و روایات پیشوایان دین بر اهمیت سحر خیزی و کار و تلاش در امر آبادانی، سفارش‌های عدیده‌ای را شاهد هستیم، این فضیلت‌های اخلاقی توصیه شده جزء یکی از خصوصیات اخلاقی فردی معلم مورد پژوهش که از مقوله‌های اصلی چیستی تربیت یافتگی قرار می‌گیرد، تبیین شده است.

منابع

قرآن کریم

- آشنا، حسام الدین. روحانی، محمدرضا (۱۳۸۹). هویت فرهنگی ایرانیان از رویکردهای نظری تا مولفه‌های بنیادی، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، ۳(۴). صص ۱۵۷-۱۸۵.
- تنکابنی، فرید (۱۳۸۰). رهنمای انسانیت کلمات قصار حضرت رسول اکرم (ص) سیری دیگر در نهج الفصاحه. تهران: دفتر نشر فرهنگی.
- کرسول، جان (۱۳۹۴). پویش کیفی و طرح پژوهش (ترجمه دانایی فرد و کاظمی). تهران: صفار جواد آملی، عبدالله (۱۳۹۱). مفاتیح الحیاه. قم: اسراء.
- حاکمی والا، اسماعیل (۱۳۸۲). آیین فتوت و جوانمردی، کیهان فرهنگی، شماره ۲۰۱، صص ۲۸-۳۳
- حجازی، اسدی (۱۳۹۷). تعیین ابعاد و مولفه‌های هویت حرفه‌ای معلم تراز جمهوری اسلامی ایران. نشریه راهبردهای نوین تربیت معلمان. شماره ۶ (علمی-ترویجی). صص ۶۲ تا ۸۵
- حسینی، مهناز (۱۳۹۳). بررسی دیدگاه‌های تربیتی بهمن بیگی در نظام تعلیم و تربیت عشایری، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شیراز به راهنمایی محمدحسن کریمی.
- باقری، خسرو (۱۳۸۹). نگاهی دوباره به تربیت اسلامی. تهران: مدرسه.
- دشتی، محمد (۱۳۹۵). شوق معلمی (جلوه‌هایی از زندگی و منش معلمی استاد غلامحسین شکوهی)، تهران: دانشگاه فرهنگیان.
- دشتی، محمد (۱۳۷۹). ترجمه نهج البلاغه. قم: مشرقین.
- دلاور، علی (۱۳۸۳). مبانی نظری و علمی پژوهش، تهران: رشد.
- سالاری، موسی (۱۳۹۵). پند پدر. کرمان: ودیعت.
- سالاری، موسی (۱۳۹۴). پرسش و پاسخ پهلوان عطا، کرمان: ودیعت.
- علوی، سید حمیدرضا (۱۳۹۳). اینگونه تربیت شدم. تهران: آوای نور.
- شکیبا، مجید (۱۳۸۵). بررسی زندگی عطا احمدی سردار مدرسه سازی استان کرمان، طرح پژوهشی سازمان آموزش و پرورش استان کرمان شورای تحقیقات.
- رستمی نسب، عباسعلی (۱۳۸۸). فلسفه تربیتی ائمه اطهار. کرمان: دانشگاه باهنر
- علومی، محمد علی (۱۳۹۴). عطای پهلوان، تهران: اطلاعات.
- علوی سید حمید رضا (۱۳۸۸). بررسی تطبیقی نظریات تربیتی اسلام و ژان ژاک روسو. کرمان: دانشگاه باهنر
- گودرزی، علی محمد (۱۳۸۸). سیاست و خرمندی (خاطرات تاریخی - سیاسی دکتر علی شریعتمداری)، تهران: امیر کبیر.
- محقق، جواد (۱۳۹۰). یادماندگار (گفت و گوهای جواد محقق با معلمان صاحب نام ایران). تهران: مدرسه.
- معین، محمد (۱۳۸۸). فرهنگ فارسی. تهران: اشجع.
- میرزایی، حسین (۱۳۹۴). خاطراتی از پهلوان عطا به روایت دوستان و همکاران عطا احمدی سردار مدرسه سازی استان کرمان، کرمان: ودیعت.
- کورین، هانری (۱۳۸۵). آیین جوانمردی (ترجمه احسان نراقی). تهران: سخن.
- یاری دهنوی، مراد (۱۳۹۳). یادنامه زنده یاد علی اکبر صنعتی، کرمان: انتشارات فرارنگ.
- یاری دهنوی، مراد، شفیعی اپورواری، نعیمه (۱۳۹۳). زیست نگاری فرازی از فلسفه تربیتی یک معلم و بینش‌های آن برای تربیت دانشجویان دانشگاه فرهنگیان، همایش کشوری تربیت فرهنگی اجتماعی، اقتصادی (جایگاه و اقتضانات در تربیت معلم).